

Економіка

УДК 336.74:004.9(477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14678912>

Роль цифрових валют у формуванні фінансової безпеки національних економік

Столяренко Олена Миколаївна,

доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансово-економічної безпеки Національної академії Служби безпеки України, ofochka@ukr.net,

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3134-3201>

Серажим Юліан Віталійович,

доктор філософії (кандидат економічних наук), доцент кафедри банківської справи Державного торговельно-економічного університету, 02156, м. Київ,

вул. Кіото 19, Україна, y.serazhym@knute.edu.ua

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2295-7095>

Романець Андрій Олегович,

начальник групи персоналу Запорізького районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки, dareyomg@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0009-0000-9893-8408>

Прийнято: 27.12.2024 | Опубліковано: 17.01.2025

***Анотація:** Швидкий розвиток цифрових технологій принципово змінив світовий фінансовий простір, спричинивши появу цифрових валют як важливого явища в сучасній економіці. Поширення цифрових валют, зокрема криптовалют і цифрових валют центральних банків, зумовило появу як*

можливостей, так і викликів для фінансової безпеки національних економік. У статті досліджується подвійний вплив цифрових валют на фінансові системи, акцентується на їхньому потенціалі для підвищення економічної ефективності та висвітлюються ризики для фінансової стабільності й національної безпеки. Крім того, наголошується на посилюваній актуальності цієї теми на фоні прискорення цифровізації фінансових послуг та зростання ролі децентралізованих фінансових екосистем.

Метою дослідження є вивчення впливу цифрових валют на фінансову безпеку національних економік шляхом аналізу їхньої ролі в платіжних системах, грошово-кредитній політиці та регуляторній базі.

Методи: аналізу наукової літератури, узагальнення, систематизації, абстрагування.

Результати дослідження свідчать про те, що цифрові валюти, інтегровані в ефективну нормативно-правову базу, можуть зробити позитивний внесок у фінансову безпеку, стимулюючи інновації та зменшуючи системну неефективність. Водночас у дослідженні також визначено значні ризики, пов'язані з недостатнім регулюванням, зокрема вразливість до фінансових злочинів, волатильність ринку та загрози для національних грошово-кредитних систем. У роботі підкреслено необхідність збалансованого підходу, який сприятиме інноваціям і водночас захищатиме фінансову стабільність за допомогою комплексної політики та міжнародної співпраці.

У **висновках** зазначається, що цифрові валюти є трансформаційною силою в сучасних фінансах, яка має значні наслідки для фінансової безпеки національних економік. Для того, щоб використати їхній потенціал і водночас зменшити пов'язані з цим ризики, політики повинні визначити пріоритети адаптивних регуляторних заходів, технологічної стійкості та спільних міжнародних стратегій.

Ключові слова: блокчейн, цифрові активи, фінансова інклюзія, ризики цифровізації, регуляторна політика, монетарний суверенітет, електронні платежі.

The Role of Digital Currencies in Shaping the Financial Security of National Economies

Olena Stoliarenko,

Doctor of Economics, Associate Professor, Professor of the National Academy of the Security Service of Ukraine, ofochka@ukr.net,
ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3134-3201>

Yulian Serazhym,

Doctor of Philosophy in Economics, Associate Professor of the Department of Banking, State University of Trade and Economics, 02156, Kyiv, st. Kyoto 19, Ukraine, y.serazhym@knute.edu.ua
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2295-7095>

Andrii Romanets,

Head of Personnel Group of the Zaporizhia District Territorial Center of Recruitment and Social Support, dareyomg@gmail.com
ORCID <https://orcid.org/0009-0000-9893-8408>

Abstract: *The rapid development of digital technologies has fundamentally transformed the global financial landscape, giving rise to digital currencies as a significant phenomenon in the modern economy. The proliferation of digital currencies, including cryptocurrencies and central bank digital currencies, has created both opportunities and challenges for the financial security of national economies. This article examines the dual impact of digital currencies on financial*

systems, emphasizing their potential to enhance economic efficiency while simultaneously introducing new risks to financial stability and national security. The study highlights the growing relevance of this topic amid the accelerating digitalization of financial services and the expanding role of decentralized financial ecosystems.

The purpose of this study is to investigate the impact of digital currencies on the financial security of national economies by analyzing their role in payment systems, monetary policy, and regulatory frameworks.

Methods: The study employs analysis of scientific literature, generalization, systematization, and abstraction.

The research results indicate that digital currencies, when integrated within an effective regulatory framework, can contribute positively to financial security by fostering innovation and reducing systemic inefficiencies. However, the study also identifies significant risks associated with insufficient regulation, including vulnerabilities to financial crimes, market volatility, and threats to national monetary systems. The paper emphasizes the need for a balanced approach that promotes innovation while safeguarding financial stability through comprehensive policies and international cooperation.

In conclusion, digital currencies represent a transformative force in modern finance, with significant implications for the financial security of national economies. To harness their potential while mitigating associated risks, policymakers must prioritize adaptive regulatory measures, technological resilience, and collaborative international strategies. This research contributes to the ongoing scientific discourse by providing insights into the role of digital currencies in shaping secure and sustainable financial systems in an era of technological change.

Keywords: blockchain, digital assets, financial inclusion, risks of digitalization, regulatory policy, monetary sovereignty, electronic payments.

Постановка проблеми. Швидке поширення цифрових валют, зокрема криптовалют, таких як біткойн та ефіріум, трансформувало фінансовий простір, зумовивши появу як можливостей, так і викликів для національних економік [1]. Цифрові валюти функціонують на децентралізованих платформах, часто з використанням технології блокчейн, яка забезпечує прозорість і безпеку, але також ускладнює регуляторний нагляд. У процесі набуття світового поширення ці валюти стають викликом традиційним фінансовим системам, оминаючи централізовані банки та традиційну монетарну політику. Така еволюція викликає значне занепокоєння щодо фінансової безпеки, оскільки нерегульована природа багатьох цифрових валют може сприяти незаконній діяльності, такій як «відмивання» грошей та ухилення від сплати податків. Крім того, волатильність криптовалют створює ризики для економічної стабільності, потенційно знижуючи довіру громадськості до фінансових установ та урядів. Знання того, як ці валюти впливають на фінансову безпеку, має важливе значення для розробки політики, яка зменшує ризики й водночас використовує їхні потенційні переваги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтеграція цифрових валют у національні економіки стала одним із головних напрямів сучасних фінансових досліджень, під час здійснення яких науковці вивчають їхній потенціал для зміцнення фінансової безпеки та стабільності. Цифрові валюти центральних банків, зокрема, перебувають у центрі цього дискурсу [2; 3].

У роботах О. Олійника [4] та К. Капляр [5] розглядаються різні сценарії впровадження цифрових валют центральних банків (далі – CBDC), зокрема заміщення ними готівки, депозитів у комерційних банках та резервів. У дослідженнях наголошується, що вплив цифрових валют центрального банку на фінансову безпеку залежить від їхніх конструктивних особливостей, зокрема доступності, лімітів на зберігання та політики виплат винагороди. Ці

фактори є вирішальними у визначенні того, якою мірою CBDC можуть впливати на грошово-кредитні операції та загальну економічну стабільність.

Розвиток CBDC та безпеку децентралізованих криптовалют вивчає В. Козюк [6]. У роботі науковець наголошує на важливості технологічної інфраструктури для успішного впровадження цифрових валют, підкреслюючи необхідність надійних заходів безпеки для захисту від кіберзагроз, які можуть порушити фінансову стабільність.

Такі науковці, як К. Капляр [7] та К. Чижмар, О. Дніпров, О. Коротюк, Р. Шаповал, О. Сидоренко (K. Chyzhmar, O. Dniprov, O. Korotiuk, R. Shapoval, O. Sydorenko) [8], розглянули економічні наслідки впровадження CBDC. Дослідження вчених, які стосуються мікроекономічних міркувань, пов'язаних з операційними архітектурами й технологіями, дають змогу зрозуміти, як CBDC можуть бути спроектовані для підтримки фінансової безпеки, не порушуючи при цьому наявні процеси фінансового посередництва.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Стрімкий розвиток цифрових валют виявив недоліки в дослідженні їхнього довгострокового впливу на фінансову безпеку. Основні не врегульовані питання стосуються потенціалу дестабілізації традиційних грошових систем та проблем інтеграції цифрових валют в наявну платіжну інфраструктуру. Нормативно-правова база для цифрових валют залишається неузгодженою в різних юрисдикціях, що створює вразливі місця для глобальної фінансової стабільності. Взаємодія між цифровими валютами та національними грошово-кредитними системами потребує подальшого вивчення з метою зменшення ризиків та підвищення економічної стійкості.

Внесок цієї статті полягає в розгляді основних викликів, що виникають у процесі інтеграції цифрових валют в національні та міжнародні фінансові системи. Зокрема, аналізуються механізми забезпечення їхньої стабільності, а також можливі шляхи вдосконалення регуляторних практик для мінімізації негативних наслідків, таких як фінансова спекуляція та «відмивання» грошей.

Окрім того, у статті досліджуються інструменти для оптимізації інтеграції цифрових валют у платіжні мережі, що можуть сприяти зміцненню довіри до нових фінансових інструментів серед користувачів та установ.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – вивчення впливу цифрових валют на фінансову безпеку національних економік шляхом аналізу їхньої ролі в платіжних системах, грошово-кредитній політиці та регуляторній базі.

Відповідно до мети нами були сформульовані такі завдання: проаналізувати вплив цифрових валют на фінансову безпеку шляхом дослідження їх інтеграції в платіжні системи; визначити наслідки для грошово-кредитної політики та виклики, які вони створюють для регуляторної бази національних економік; запропонувати рекомендації для покращення фінансової безпеки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифрові валюти є трансформаційною основою світової економіки, перетворюючи фінансові системи та змінюючи традиційні монетарні рамки. Ці валюти, насамперед завдяки технологічним досягненням, таким як блокчейн, забезпечують нові можливості для транзакцій, транскордонних платежів та економічної інклюзії. Їхній вплив на фінансові системи та інтеграція у світову економіку створюють значні можливості, підвищують ризики та зумовлюють виклики, які потребують уваги.

Розвиток цифрових валют відображає світову тенденцію до фінансових інновацій [9, с. 319–320]. Перші кроки в цьому напрямі пов’язані з появою Bitcoin у 2009 році – децентралізованої криптовалюти, що функціонує на основі технології блокчейн. Інновація показала потенціал безпечних пірингових транзакцій без залежності від традиційних банківських систем. Відтоді екосистема цифрових валют розширилася до тисяч криптовалют, стейблкоїнів та CBDC. Стейблкоїни, розроблені для зниження волатильності цін шляхом фіксації їхньої вартості до фіатної валюти або інших активів, стали

сполучною ланкою між традиційними фінансами та ринком криптовалют. Водночас CBDC, що випускаються й регулюються центральними банками, відображають посилення спроб модернізації національних платіжних систем і збереження монетарного суверенітету в умовах розширення цифрової економіки.

Світовий розвиток цифрових валют показує, що регіональні рішення в цій сфері є досить неоднорідними. У країнах з розвиненою економікою, зокрема країнах Європейського Союзу, США та Японії, влада та фінансові установи зосереджуються на створенні нормативно-правової бази для управління ризиками, пов'язаними з використанням криптовалют, а також на вивченні можливостей випуску CBDC. Наприклад, Європейський центральний банк активно розвиває цифровий євро, щоб доповнити фізичну готівку й забезпечити фінансову стабільність. На противагу цьому, країни з економікою, що розвивається, такі як Китай, Індія та Нігерія, використовують цифрові валюти для посилення фінансової інклюзії та спрощення транскордонної торгівлі. Китайський цифровий юань, або e-CNY, є одним із прикладів, що відображає прагнення країни впливати на світові торгівельні мережі та зменшити залежність від долара США в міжнародних транзакціях [10].

Вплив цифрових валют на міжнародні фінансові системи є досить суттєвим. Вони дозволяють здійснювати швидші, дешевші та прозоріші транскордонні платежі, розв'язуючи проблему неефективності нинішньої моделі банківських переказів через систему міжнародних рахунків [11, с. 43, 48–49]. Це має важливе значення для грошових переказів, оскільки високі транзакційні витрати значно впливають на населення з низьким рівнем доходу в країнах, що розвиваються. Цифрові валюти знижують бар'єри для входу на фінансові ринки, сприяючи економічній участі населення, яке не має доступу до банківських послуг. Водночас їхнє масштабне поширення ставить під сумнів традиційну роль банків і систем платіжних послуг, які можуть втратити

посередницькі функції, оскільки користувачі переходять на децентралізовані платформи.

Цифрові валюти чинять також вплив на монетарну політику та фінансову стабільність. Криптовалюти через свою децентралізовану природу функціонують поза межами компетенції центральних банків, що створює потенційні проблеми в підтримці монетарного контролю. Проте варто зауважити, що CBDC надають можливість центральним банкам впроваджувати ефективніші інструменти грошово-кредитної політики, такі як програмовані гроші з умовами витрат, залежними від часу. Водночас вони викликають сумніви щодо приватності та централізації даних. Зокрема, розширення використання стейблкоїнів на фінансових ринках створює системні ризики, оскільки ці інструменти залежать від резервних активів, які можуть бути схильні до ринкових коливань.

Інтеграція цифрових валют у світову економіку пов'язана з певними ризиками та викликами. Основним серед них є регуляторна невизначеність, яка значно відрізняється в різних юрисдикціях. У деяких країнах, таких як Сальвадор [12], криптовалюти були прийняті: біткойн був фактично визнаний законним платіжним засобом, тоді як інші, наприклад, Індія [13], розглядають можливість повної заборони на торгівлю криптовалютами. Така регуляторна розрізненість ускладнює процес створення єдиної глобальної системи управління цифровими валютами. Проблеми безпеки, такі як кібератаки, шахрайство та легалізація доходів, отриманих злочинним шляхом, ще більше посилюють потребу в ефективному регуляторному нагляді. До того ж технологічні ризики, такі як проблеми масштабування та сумісності, можуть стати на заваді поширенню цифрових валют.

Ще один, досить важливий виклик полягає у врегулюванні впливу окремих цифрових валют на навколишнє середовище. Так, наприклад, майнінг біткойнів вимагає великої кількості енергетичних ресурсів через процедуру підтвердження виконання замовлення, яка базується на механізмі узгодження.

Це викликає критичну реакцію та заклики до впровадження стійких та сталих блокчейн-технологій, таких як proof-of-stake, які споживають у декілька разів менше енергії. Цифрові валюти мають подолати суспільні бар'єри, які пов'язані з довірою. Попри їхню високу популярність, багато користувачів залишаються негативно налаштованими щодо їхньої безпеки та довгострокової стабільності, що пов'язано з великою кількістю інцидентів, таких як злами бірж та падіння цін на токени.

Для кращого розуміння світового ринку цифрових валют у таблиці 1 представлено основні тенденції та виклики, що спостерігаються в різних регіонах світу (табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика основних тенденцій та проблем цифрових валют у регіонах світу

Регіон	Основні зміни	Проблеми
Північна Америка	Поширення окремих криптовалют; дослідження ринку CBDC	Регуляторна зрозумілість; системні ризики від стейблкоїнів
Європа	Розвиток цифрового євро; комплексне регулювання	Баланс між інноваціями та захистом прав споживачів
Азія	Лідерство в CBDC (наприклад, китайський e-CNY); інноваційні хаби	Геополітична напруженість; проблеми конфіденційності даних
Африка	Зосередженість на фінансовій інклюзії; прийняття стейблкоїнів	Дефіцит інфраструктури; обмежена обізнаність громадськості
Південна Америка	Використання біткойна як законного платіжного засобу (наприклад, Сальвадор)	Ризики волатильності; залежність від зовнішньої технічної експертизи

Джерело: створено авторами на підставі [14; 15]

Цифрові валюти, до яких належать криптовалюти, стейблкоїни та CBDC, забезпечують інноваційні механізми досягнення фінансової

стабільності, але водночас створюють низку потенційних загроз для національних економічних систем. У всьому світі країни намагаються розв'язати проблеми інтеграції та регулювання цифрових валют із різним ступенем успіху та інноваційності.

Однією з важливих переваг цифрових валют є їхній потенціал для зміцнення фінансової стабільності. Використання технологій блокчейн та розподіленого реєстру забезпечує безпечні, прозорі та ефективні механізми для здійснення транзакцій, знижуючи при цьому ризики, властиві традиційним валютам. Це також зменшує рівень ризиків, пов'язаних із традиційними фінансовими посередниками, таких як затримки, високі транзакційні витрати та помилки. Наприклад, за умови ефективного впровадження CBDC можуть посилити монетарну політику, забезпечуючи центральні банки даними про економічну діяльність у режимі реального часу. Це дає змогу здійснювати точне прогнозування, покращувати управління ліквідністю та впроваджувати цільові заходи під час економічних спадів [16].

Крім того, цифрові валюти можуть зміцнити фінансову безпеку, сприяючи фінансовій інклюзивності. У багатьох країнах, що розвиваються, значна частина населення залишається взагалі неохопленою або недостатньо забезпеченою банківськими послугами, що обмежує їхній доступ до основних фінансових послуг. Цифрові валюти, зокрема ті, що доступні через мобільні технології, можуть інтегрувати цих людей у формальну економіку, зменшуючи залежність від неформальних фінансових систем, які схильні до експлуатації та нестабільності. Таке посилення участі в фінансовій системі не лише підвищує економічну продуктивність, а й зміцнює стійкість національних економік через розширення податкової бази та покращення фіскальної стабільності.

Попри ці позитивні моменти, цифрові валюти створюють значні загрози фінансовій безпеці національних економік [17]. Однією з головних проблем є потенціал послаблення монетарного суверенітету, особливо з поширенням

приватних криптовалют і стейблкоїнів іноземного виробництва. Ці цифрові активи, які функціонують поза контролем центральних банків, можуть знизити ефективність внутрішньої грошово-кредитної політики, що призведе до дестабілізаційного відтоку капіталу або інфляційного тиску. Наприклад, використання прив'язаних до долара стейблкоїнів у країнах з економікою, що розвивається, може посилити залежність від долара США, знижуючи ефективність місцевих монетарних інтервенцій.

Наступною суттєвою загрозою є підвищений ризик незаконної діяльності, якій сприяють цифрові валюти. Псевдонімний характер багатьох криптовалют робить їх привабливими для легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансування тероризму та ухилення від сплати податків. Уряди постають перед значними викликами щодо моніторингу та контролю за цією діяльністю, особливо з огляду на міжнародну та децентралізовану структуру мереж цифрових валют. Загрози кібербезпеці теж є вагомими, оскільки залежність від цифрової інфраструктури може спричинити економічні порушення через хакерські атаки, шахрайство та технічні проблеми.

Волатильність залишається постійною проблемою для криптовалют, що може вплинути на національну фінансову безпеку. Коливання цін на провідні цифрові валюти, такі як біткойн, можуть створювати системні ризики, особливо якщо ці активи стають всебічно інтегрованими у фінансову систему. Така волатильність може призвести до втрат інвесторів, знизити довіру споживачів і дестабілізувати фінансові ринки, що матиме хвильові ефекти для всієї економіки. Енергомісткі процеси, пов'язані з деякими цифровими валютами, такі як майнінг біткойнів, викликають стурбованість із погляду екології, що може опосередковано вплинути на фінансову безпеку, посилюючи ресурсні обмеження та регуляторні витрати.

Досвід окремих країн у регулюванні цифрових валют дає важливі знання щодо управління цими можливостями та викликами. Наприклад, Китай

застосував проактивний підхід, розробивши свій CBDC – цифровий юань, і водночас заборонивши використання приватних криптовалют. Ця подвійна стратегія спрямована на збереження монетарного контролю та зменшення системних ризиків, а також використання цифрових валют для модернізації економіки. На противагу цьому, Сполучені Штати обрали стриманіший і фрагментарний підхід до регулювання, зосередившись на розробці основ для стейблкоїнів і криптовалютних бірж, водночас вивчаючи можливість запровадження цифрового долара [16; 17].

Європейський центральний банк підтримує впровадження цифрового євро з метою підвищення ефективності платежів і забезпечення монетарного суверенітету в єврозоні. Європейський Союз лідирує в створенні комплексної нормативно-правової бази, такої як регулювання ринків криптоактивів (MiCA), призначеної для подолання ризиків, пов'язаних із цифровими валютами, а також для стимулювання інновацій. Тим часом невеликі країни, такі як Сальвадор, використовують біткойн як законний платіжний засіб, щоб залучити інвестиції та зменшити витрати на грошові перекази, хоча такий підхід викликає критику через потенційні ризики волатильності та недостатню готовність інфраструктури.

У таблиці 2 надано порівняльний огляд регуляторних підходів та їхнього впливу на фінансову безпеку в окремих країнах (табл. 2).

Таблиця 2

Регуляторні підходи до цифрових валют у країнах світу

Держава	Регуляторний підхід	Наслідки для фінансової безпеки
Китай	Заборона приватних криптовалют; упровадження CBDC	Посилений монетарний контроль; зниження системних ризиків
США	Розрізнене регулювання; створення цифрового долара	Помірна підтримка інновацій; ризики через недоліки регулювання

Країни ЄС	Розвиток цифрового євро; регулювання MiCA	Комплексне управління ризиками; сприяння інноваціям
Сальвадор	Біткойн як законний платіжний засіб	Потенційне економічне зростання; висока волатильність та інфраструктурні ризики
Нігерія	Впровадження E-Naira CBDC	Покращена фінансова інклюзія; проблеми з прийняттям громадськістю

Джерело: створено авторами на підставі [18; 19]

Зазначимо, що стан та перспективи розвитку цифрових валют в Україні формуються як глобальними тенденціями, так і локальними заходами. Поява CBDC привернула значну увагу, і багато країн вивчають можливість випуску цифрових грошей за підтримки держави. Національний банк України (далі – НБУ) відіграє активну роль у цьому процесі, реалізуючи пілотні проекти для визначення доцільності створення цифрової гривні (е-гривні). Ці заходи спрямовані на модернізацію фінансової системи, підвищення ефективності платежів і зниження транзакційних витрат. Використання технології блокчейн у розробці цифрової валюти обіцяє збільшити прозорість і простежуваність, що має важливе значення для боротьби з корупцією та незаконною фінансовою діяльністю – постійним викликом в Україні.

Паралельно з ініціативами НБУ Україна стала хабом для криптовалютної діяльності, посівши одне з перших місць серед країн за кількістю користувачів криптовалют на душу населення. Це свідчить про посилення суспільного інтересу до цифрових активів, зумовленого їхнім потенціалом для інвестицій, транскордонних транзакцій та фінансової автономії. Водночас неврегульованість криптовалют створює ризики, зокрема шахрайства, ухилення від сплати податків та впливу нестабільних ринків. Для розв’язання цих проблем Україна працює над створенням нормативно-правової бази для цифрових активів. У 2021 році Верховна Рада ухвалила Закон України «Про віртуальні активи» [20], який встановив правовий статус криптовалют та визначив випадки їх використання. Ця правова ясність, як

очікується, сприятиме розвитку інновацій, забезпечуючи при цьому захист прав споживачів та відповідність міжнародним стандартам.

Вплив цифрових валют на фінансову безпеку України є багатоаспектним [21]. З одного боку, запровадження цифрової гривні може зміцнити монетарний суверенітет країни, зменшивши залежність від іноземних валют і приватних платіжних систем. Це також може допомогти ефективній транскордонній торгівлі та грошовим переказам, які є досить важливими для економіки України. До того ж підвищена прозорість, яку забезпечує декодування даних, може зменшити ризики, пов'язані з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму, сприяючи створенню більш безпечного фінансового середовища.

З іншого боку, впровадження цифрових валют створює нові вразливості, які можуть загрожувати фінансовій безпеці. Загрози кібербезпеці є основним предметом уваги, оскільки цифрові валюти вразливі до хакерських атак, шахрайства та технологічних збоїв. Забезпечення ефективних заходів кібербезпеки має вирішальне значення для збереження довіри до цифрової фінансової екосистеми. Інтеграція цифрових валют у фінансову систему може порушити традиційні банківські операції, що потенційно призведе до зниження прибутковості комерційних банків і збільшення системних ризиків. Політикам важливо ретельно збалансувати переваги впровадження цифрових валют із потребою підтримання фінансової стабільності.

Для покращення фінансової безпеки в контексті цифрових валют Україні варто врахувати кілька стратегічних рекомендацій:

- 1) необхідно розробити та впровадити комплексну стратегію кібербезпеки. Це передбачає інвестиції в новітні технології, підвищення цифрової грамотності та налагодження співпраці між державними та приватними структурами з метою ефективного виявлення та пом'якшення кіберзагроз;

2) потрібно постійно оновлювати регуляторну базу для цифрових валют, щоб протистояти новим ризикам і відповідати світовим стандартам. Україна має брати активну участь у міжнародних діалогах щодо управління цифровими валютами, щоб впроваджувати найкращі практики та забезпечувати дотримання вимог законодавства у сфері протидії «відмиванню» коштів та фінансуванню тероризму;

3) варто організовувати кампанії з підвищення обізнаності громадськості, які мають важливе значення для інформування громадян про можливості та ризики, пов'язані з цифровими валютами. Такі ініціативи можуть сприяти відповідальному використанню й зменшити ймовірність шахрайства та афер;

4) уряд має заохочувати інновації в секторі цифрових фінансів, надаючи підтримку фінтех-стартапам і сприяючи партнерству між приватним сектором та академічними установами. Ці заходи можуть сприяти розробці безпечних та ефективних цифрових фінансових рішень, пристосованих до потреб українських громадян і бізнесу.

Висновки. Цифрові валюти відіграють важливу роль у трансформації фінансових систем та формуванні фінансової безпеки національних економік. Їх використання може сприяти інноваціям, підвищенню фінансової інклюзії та ефективності грошово-кредитної політики, особливо завдяки технологіям блокчейн і розподіленого реєстру. Водночас ці інструменти зумовлюють появу викликів, до яких належать ризики волатильності, загроза монетарному суверенітету та вразливість до кіберзлочинів. Для мінімізації ризиків необхідний збалансований підхід, що передбачає ефективне регулювання, міжнародну координацію та зміцнення технологічної інфраструктури.

Перспективи подальших наукових досліджень полягають у детальному аналізі довгострокового впливу цифрових валют на фінансову стабільність, удосконаленні механізмів регулювання та розробці інноваційних технологій для підвищення безпеки фінансових систем. Особливо актуальним є вивчення

інтеграції цифрових валют центральних банків у сучасну економіку та їхнього впливу на глобальну фінансову архітектуру.

Список використаних джерел

1. Пантелєєва Н. М. Фінансова безпека в умовах цифрової економіки: очікування і реальність. *Фінансовий простір*. 2020. № 2 (38). С. 22–37. DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.2\(38\).2020.209289](https://doi.org/10.18371/fp.2(38).2020.209289)
2. Шаповал Ю. Цифрові валюти центральних банків: досвід пілотних проєктів та висновки для НБУ. *Economy & Forecasting*. 2020. № 4. С. 103–121. DOI: <https://doi.org/10.15407/eip2020.04.103>
3. Міщенко В. І., Наumenкова С. В., Міщенко С. В. Цифрові гроші центральних банків: майбутнє інституційних змін у банківському секторі. *Фінанси України*. 2021. № 2. С. 26–48. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2021.02.026>
4. Олійник О. О. Цифрові валюти центральних банків (CBDC) і європейський валютний ландшафт: виклики, можливості та перспективи регулювання. *Київський економічний науковий журнал*. 2024. № 4. С. 177–187. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-4-25>
5. Капляр К. В. Роль технологічних і управлінських інновацій в розвитку CBDC. *Академічні візії*. 2023. № 22. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/490> (дата звернення: 03.10.2024).
6. Козюк В. Монетарний суверенітет: діджиталізація та трилема CBDC. *Журнал європейської економіки*. 2024. № 23 (1). С. 4–32. URL: <https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1727> (дата звернення: 02.10.2024).
7. Капляр К. В. Роль і перспективи CBDC у фінансовому секторі держави. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*. 2023. № 39. С. 30–38. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/953> (дата звернення: 02.10.2024).

8. Chyzhmar K., Dniprov O., Korotiuk O., Shapoval R., Sydorenko O. State Information Security as a Challenge of Information and Computer Technology Development, *Journal of Security and Sustainability*. 2020. Vol. 9. № 3. P. 819–828. DOI: 10.9770/jssi.2020.9.3(8)
9. Ставерська Т., Глущенко І., Лисак Г. Фінансові технології (fintech) та їх вплив на цифрову економіку. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 12 (26). С. 315–326. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12\(26\)-315-326](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12(26)-315-326)
10. Pravdiuk M. International experience of cryptocurrency regulation. *Norwegian Journal of Development of the International Science*. 2021. Vol. 53. № 2. P. 31–37. DOI: 10.24412/3453-9875-2021-53-2-31-37
11. Жердецька Л. В., Гаврилюк Ю. В. Визначення сутності цифрових валют та особливостей їх впливу на монетарну систему. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2024. № 1–2 (314–315). С. 42–50. DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-1-2-314-315-42-50>
12. Alvarez F., Argente D., Van Patten D. Are cryptocurrencies currencies? Bitcoin as legal tender in El Salvador. *Science*. 2023. № 382. DOI: <https://doi.org/10.1126/science.add2844>
13. Panigrahi S. Are cryptocurrencies a threat to financial stability and economic growth of India? Evidence from the cointegration approach. *Investment Management & Financial Innovations*. 2023. Vol. 20. № 2. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.20\(2\).2023.26](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.20(2).2023.26)
14. Король М., Михайлюк О. Особливості світових тенденцій в сфері цифрових валют центральних банків провідних країн світу. *Економіка та суспільство*. 2024. № 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-19>
15. Косса А. С. Цифрова трансформація економік країн Африки як шлях інклюзивного розвитку. *Економіка і організація управління*. 2022. № 1 (45). С. 117–126. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2022.1.12>

16. Хуторна М., Ткаченко Ю. Цифрова трансформація грошового ринку: перспективи чи загрози фінансовій стабільності. *Фінансовий простір*. 2020. № 4 (40). С. 269–277. DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.4\(40\).2020.222737](https://doi.org/10.18371/fp.4(40).2020.222737)
17. Ливдар М., Коць О., Олійник Ю. Потенційні загрози впливу крипторинку на фінансові системи світу. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 5 (19). С. 391–397. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-5\(19\)-391-397](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-5(19)-391-397)
18. Yadav S. P., Agrawal K. K., Bhati B. S., Al-Turjman F., Mostarda L. Blockchain-based cryptocurrency regulation: An overview. *Computational Economics*. 2022. Vol. 59. № 4. P. 1659–1675. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10614-020-10050-0>
19. Feinstein B. D., K. Werbach K. The Impact of Cryptocurrency Regulation on Trading Markets. *Journal of Financial Regulation*. 2021. Vol. 7. № 1. P. 48–99. DOI: <https://doi.org/10.1093/jfr/fjab003>
20. Про віртуальні активи: Закон України ред. від 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення: 02.10.2024).
21. Podtserkovnyi O., Reznik N., Zghama A., Tsurkanu S., Kovalevych I. Problems of Cryptocurrency Transactions: Foreign Experience and Development Prospects in Ukraine. *The Importance of New Technologies and Entrepreneurship in Business Development: In The Context of Economic Diversity in Developing Countries*. 2021. Vol. 194. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-69221-6_65